

תרגיל בית מספר 4 - מרוכבות

שם	רנן בזינין
ת"ז	206846164
מספר שאלות וסעיפים שהיו להגשה	<p>מפרק 3, שאלות:</p> <p>ד2 ו</p> <p>ה3</p> <p>א6</p> <p>7</p> <p>מפרק 4, שאלות:</p> <p>ב1</p> <p>א2</p> <p>ב3</p> <p>א5 א ג ה</p> <p>ב4</p> <p>9</p> <p>10</p> <p>א13</p>
מספרי שאלות וסעיפים שלא הצלחתי לפתור	

ציון תרגיל	
הערות הבודק	

2) עבור $z = x + iy$ מספר מרוכב כלשהו הנמצא בתחום של כל אחת מהפונקציות הבאות f , הציגו את f באופן
 $f(z) = f(x + iy) = u(x, y) + iv(x, y)$ כאשר u, v הם החלק הממשי והמדומה בהתאמה של f .

$$f_1(z) = \frac{2iz-3}{z+3i} \quad \text{א.} \quad f_2(z) = iz^3 - 2z^2 \quad \text{ב.} \quad f_3(z) = e^{z^2-2z} \quad \text{ג.}$$

$$f_4(z) = \frac{1}{z} \cdot \sin\left(\frac{1}{z}\right) \quad \text{ד.} \quad f_5(z) = \frac{iz}{z^2+(\bar{z})^2} \quad \text{ה.} \quad f_6(z) = \bar{z} \cdot e^{\frac{z+i}{z-i}} \quad \text{ו.}$$

ד 2 ו
שאלה 2 ד'

$$f_4(z) = \frac{1}{z} \cdot \sin\left(\frac{1}{z}\right)$$

אז נציב: $z = x + yi$

$$f_4(x + yi) = \frac{1}{x + yi} \cdot \sin\left(\frac{1}{x + yi}\right)$$

ראשית נתבונן על הביטוי:

$$\frac{1}{x + yi} = \frac{1}{(x + yi)} \cdot \frac{(x - yi)}{(x - yi)} = \frac{x - yi}{x^2 + y^2} = \frac{x}{x^2 + y^2} + \frac{-yi}{x^2 + y^2}$$

נסתכל ה ( ) $\sin$:

$$\sin\left(\frac{1}{x + yi}\right) = \sin\left(\frac{x}{x^2 + y^2} + i \frac{-y}{x^2 + y^2}\right)$$

ונשתמש בביטוי שהוכחנו בכיתה (במפורש יוסי אמר תשתמשו בזה) :

$$\sin(x + iy) = \sin x \cdot \cosh(y) + i \sinh(y) \cdot \cos x$$

ולכן אצלנו

$$x = \frac{x}{x^2 + y^2}, y = \frac{-y}{x^2 + y^2}$$

$$\sin\left(\frac{x}{x^2 + y^2} + \frac{-yi}{x^2 + y^2}\right) = \sin\left(\frac{x}{x^2 + y^2}\right) \cdot \cosh\left(\frac{-y}{x^2 + y^2}\right) + i \sinh\left(\frac{-y}{x^2 + y^2}\right) \cdot \cos\left(\frac{x}{x^2 + y^2}\right)$$

כעת יש הפרדה ברורה בין המדומה לממשי. אבל נותר להיפטר באגף ימין בפונקציה: $\frac{x}{x^2 + y^2} + i \frac{-y}{x^2 + y^2}$. אז נאחד:

$$\left(\frac{x}{x^2 + y^2} + i \frac{-y}{x^2 + y^2}\right) \left(\sin\left(\frac{x}{x^2 + y^2}\right) \cdot \cosh\left(\frac{-y}{x^2 + y^2}\right) + i \sinh\left(\frac{-y}{x^2 + y^2}\right) \cdot \cos\left(\frac{x}{x^2 + y^2}\right)\right)$$

הביטוי גדול ואימתני אז אציב פרמטר

$$\begin{cases} X = \frac{x}{x^2 + y^2} \\ Y = \frac{-y}{x^2 + y^2} \end{cases}$$

$$(X + iY)(\sin(X) \cdot \cosh(Y) + i \sinh(Y) \cdot \cos(X))$$

כעת קל יותר לבדוק

$$X(\sin(X) \cdot \cosh(Y)) + X(i \sinh(Y) \cdot \cos(X)) + iY(\sin(X) \cdot \cosh(Y)) + iY(i \sinh(Y) \cdot \cos(X))$$

מדגיש את החלק הממשי ב**Bold**

$$= X(\sin(X) \cdot \cosh(Y)) - Y(\sinh(Y) \cdot \cos(X)) + i(Y(\sin(X) \cdot \cosh(Y)) + X(\sinh(Y) \cdot \cos(X)))$$

וזוהו.

יש חלק ממשי ויש חלק מדומה...

$$u(x, y) = X(\sin(X) \cdot \cosh(Y)) - Y(\sinh(Y) \cdot \cos(X))$$

$$v(x, y) = Y(\sin(X) \cdot \cosh(Y)) + X(\sinh(Y) \cdot \cos(X))$$

עכשיו לצערי אצטרך להחזיר את X, Y הגדול:

$$u(x, y) = \frac{x}{x^2 + y^2} \left(\sin\left(\frac{x}{x^2 + y^2}\right) \cdot \cosh\left(\frac{-y}{x^2 + y^2}\right) \right) - \frac{-y}{x^2 + y^2} \left(\sinh\left(\frac{-y}{x^2 + y^2}\right) \cdot \cos\left(\frac{x}{x^2 + y^2}\right) \right)$$

$$v(x, y) = \frac{-y}{x^2 + y^2} \left(\sin\left(\frac{x}{x^2 + y^2}\right) \cdot \cosh\left(\frac{-y}{x^2 + y^2}\right) \right) + \frac{x}{x^2 + y^2} \left(\sinh\left(\frac{-y}{x^2 + y^2}\right) \cdot \cos\left(\frac{x}{x^2 + y^2}\right) \right)$$

כנדרש!

$$f_6(z) = \bar{z} \cdot e^{\frac{z+i}{z-i}} \quad .$$

$$f_6(z) = \bar{z} \cdot e^{\frac{z+i}{z-i}}$$

אז נציב: $z = x + yi$

$$f_6(z) = (x - yi) \cdot e^{\frac{(x+yi)+i}{x+yi-i}} = (x - yi) \cdot e^{\frac{x+i(y+1)}{x+i(y-1)}}$$

נתמקד בחזקה

$$\frac{x + i(y + 1)}{x + i(y - 1)} = \frac{(x + i(y + 1)) \cdot (x - i(y - 1))}{(x + i(y - 1)) \cdot (x - i(y - 1))} = \frac{x^2 - i(xy - x) + i(yx + x) + y^2 - 1}{x^2 + (y - 1)^2} =$$

$$= \frac{x^2 + y^2 - 1 + i(-xy + x + xy + x)}{x^2 + (y - 1)^2} = \frac{x^2 + y^2 - 1 + 2xi}{x^2 + (y - 1)^2}$$

כעת יש לנו ביטוי מרוכב נורמלי:

$$\frac{x^2 + y^2 - 1}{x^2 + (y - 1)^2} + i \frac{2x}{x^2 + (y - 1)^2}$$

$$f_6(z) = (x - yi) \cdot e^{\frac{x^2+y^2-1}{x^2+(y-1)^2} + i \frac{2x}{x^2+(y-1)^2}}$$

נשתמש בחוקי חזרות למרוכבים: $e^{z_1} \cdot e^{z_2} = e^{z_1+z_2}$

ואז:

$$(x - yi) \cdot e^{\frac{x^2+y^2-1}{x^2+(y-1)^2} + i \frac{2x}{x^2+(y-1)^2}} = e^{\frac{x^2+y^2-1}{x^2+(y-1)^2}} e^{i \frac{2x}{x^2+(y-1)^2}} (x - yi)$$

אז למדנו שזה כיאלו הזווית במקרה הזה: $e^{i\theta} = \cos(\theta) + i\sin(\theta)$ ולכן:

$$e^{\frac{x^2+y^2-1}{x^2+(y-1)^2}} \left(\cos\left(\frac{2x}{x^2+(y-1)^2}\right) + i\sin\left(\frac{2x}{x^2+(y-1)^2}\right) \right) (x - yi)$$

כעת פשוט.. להפריד ממשי ומדומה אבל מכיוון שיש כמה שלבים אציב $D = x^2 + (y - 1)^2$

$$e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \left(\cos\left(\frac{2x}{D}\right) + i\sin\left(\frac{2x}{D}\right) \right) (x - yi)$$

אז:

$$e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \left(\cos\left(\frac{2x}{D}\right) + i\sin\left(\frac{2x}{D}\right) \right) (x - yi)$$

$$= \left(e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \cos\left(\frac{2x}{D}\right) + e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} i\sin\left(\frac{2x}{D}\right) \right) (x - yi)$$

המשך בעמוד הבא...

$$= x \left(e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \cos\left(\frac{2x}{D}\right) + e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} i \sin\left(\frac{2x}{D}\right) \right) - yi \left(e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \cos\left(\frac{2x}{D}\right) + e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} i \sin\left(\frac{2x}{D}\right) \right)$$

$$= x e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \cos\left(\frac{2x}{D}\right) + x e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} i \sin\left(\frac{2x}{D}\right) - yi \cdot e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \cos\left(\frac{2x}{D}\right) - \mathbf{yi} \cdot \mathbf{e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} i \sin\left(\frac{2x}{D}\right)}$$

עכשיו אסמן את החלק הממשי ב**Bold**

$$= x e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \cos\left(\frac{2x}{D}\right) + y \cdot e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \sin\left(\frac{2x}{D}\right) + i \left(x e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \sin\left(\frac{2x}{D}\right) - y \cdot e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \cos\left(\frac{2x}{D}\right) \right)$$

$$D = x^2 + (y-1)^2$$

$$= x e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \cos\left(\frac{2x}{D}\right) + y \cdot e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \sin\left(\frac{2x}{D}\right) + i \left(x e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \sin\left(\frac{2x}{D}\right) - y \cdot e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \cos\left(\frac{2x}{D}\right) \right)$$

$$u(x, y) = x e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \cos\left(\frac{2x}{D}\right) + y \cdot e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \sin\left(\frac{2x}{D}\right)$$

$$v(x, y) = x e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \sin\left(\frac{2x}{D}\right) - y \cdot e^{\frac{x^2+y^2-1}{D}} \cos\left(\frac{2x}{D}\right)$$

זהו. נחזיר את המכנה D .

$$u(x, y) = x \cdot e^{\frac{x^2+y^2-1}{x^2+(y-1)^2}} \cos\left(\frac{2x}{x^2+(y-1)^2}\right) + y \cdot e^{\frac{x^2+y^2-1}{x^2+(y-1)^2}} \sin\left(\frac{2x}{x^2+(y-1)^2}\right)$$

$$v(x, y) = x \cdot e^{\frac{x^2+y^2-1}{x^2+(y-1)^2}} \sin\left(\frac{2x}{x^2+(y-1)^2}\right) - y \cdot e^{\frac{x^2+y^2-1}{x^2+(y-1)^2}} \cos\left(\frac{2x}{x^2+(y-1)^2}\right)$$

כנדרש.

$$\text{ה. } \sin\left(\frac{\pi}{6} - i \cdot \ln 2\right)$$

נשתמש בביטוי שהוכחנו בכיתה (במפורש יוסי אמר תשתמשו בזה) :

$$\sin(x + iy) = \sin x \cdot \cosh(y) + i \sinh(y) \cdot \cos x$$

$$\text{אז } x = \frac{\pi}{6}, y = -\ln 2$$

$$\sin\left(\frac{\pi}{6} + iy\right) = \sin\frac{\pi}{6} \cdot \cosh(-\ln 2) + i \sinh(-\ln 2) \cdot \cos\frac{\pi}{6}$$

$$\text{אז } \sin(30) = \frac{1}{2} \text{ וידוע ש } \cos(30) = \frac{\sqrt{3}}{2} \text{ וידוע ש } \frac{\pi}{6} r = 30d$$

נבדוק את היפרבוליות :

$$\sinh(-\ln 2) = \frac{e^{-\ln 2} - e^{\ln 2}}{2} = \frac{\frac{1}{e^{\ln 2}} - e^{\ln 2}}{2} = \frac{\frac{1}{2} - 2}{2} = -\frac{3}{4}$$

$$\cosh(-\ln 2) = \frac{e^{-\ln 2} + e^{\ln 2}}{2} = \frac{\frac{1}{e^{\ln 2}} + e^{\ln 2}}{2} = \frac{\frac{1}{2} + 2}{2} = 1\frac{1}{4}$$

נחזור לתרגיל:

$$\sin\frac{\pi}{6} \cdot \cosh(-\ln 2) + i \sinh(-\ln 2) \cdot \cos\frac{\pi}{6} =$$

נסכם את כל מה שמצאנו ביינתיים:

$$\frac{1}{2} \cdot 1\frac{1}{4} + i\left(-\frac{3}{4}\right) \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} = \frac{5}{8} - i\frac{3\sqrt{3}}{8}$$

כנדרש..

6) עבור z_1, z_2 מספרים מרוכבים כלשהם הראו שמתקיים:

$$\cos(z_1 + z_2) = \cos(z_1)\cos(z_2) - \sin(z_1)\sin(z_2) \quad \text{א.}$$

נתחיל כמובן מאגף שמאל ואז נשתמש בזהות הבאה:

$$\cos(x) = \frac{e^{ix} + e^{-ix}}{2}$$

$$\cos(z_1 + z_2) = \frac{e^{i(z_1+z_2)} + e^{-i(z_1+z_2)}}{2}$$

נשתמש בחוקי חזקות למרוכבים $e^{z_1} \cdot e^{z_2} = e^{z_1+z_2}$

$$= \frac{e^{i(z_1)}e^{i(z_2)} + e^{-i(z_1)}e^{-i(z_2)}}{2} =$$

ונזכור גם את נוסחת אוילר $e^{iz} = \cos(z) + i\sin(z)$ ועבור המינוס $e^{-iz} = \cos(z) - i\sin(z)$

אז:

$$\frac{(\cos(z_1) + i\sin(z_1))(\cos(z_2) + i\sin(z_2)) + (\cos(z_1) - i\sin(z_1))(\cos(z_2) - i\sin(z_2))}{2}$$

נפתח בזהירות סוגריים .. אעשה ראשית עבור אגף שמאל במחובר ואז אגף ימין.

אגף שמאל:

$$\begin{aligned} & (\cos(z_1) + i\sin(z_1))(\cos(z_2) + i\sin(z_2)) \\ &= \cos(z_1)\cos(z_2) \boxed{+ i\cos(z_1)\sin(z_2)} \boxed{+ i\cos(z_2)\sin(z_1)} - \sin(z_1)\sin(z_2) \end{aligned}$$

אגף ימין:

$$\begin{aligned} & (\cos(z_1) - i\sin(z_1))(\cos(z_2) - i\sin(z_2)) = \\ &= \cos(z_1)\cos(z_2) \boxed{- i\cos(z_1)\sin(z_2)} \boxed{- i\cos(z_2)\sin(z_1)} - \sin(z_1)\sin(z_2) \end{aligned}$$

כבר כאן קל לראות שהרבה מצטמצם... אסמן אותם..

$$= \frac{2\cos(z_1)\cos(z_2) - 2\sin(z_1)\sin(z_2)}{2} = \cos(z_1)\cos(z_2) - \sin(z_1)\sin(z_2)$$

כנדרש!

(7) עבור z מספר מרוכב כלשהו חשבו את $\left| e^{1/\bar{z}} \right|$.

נזכור שלמדנו כי עבור מספר ממשי מתקיים $|e^z| = e^{Re(z)}$

אז נתמקד ב-

$$Re\left(\frac{1}{\bar{z}}\right) =$$

נסמן כמובן $z = x + yi$

$$Re\left(\frac{1}{\bar{z}}\right) =$$

נתמקד במה שבתוך ה $Re()$ ואז:

$$\frac{1}{x - yi} = \frac{1}{(x - yi)} \cdot \frac{(x + yi)}{(x + yi)} = \frac{(x + yi)}{x^2 + y^2} = \frac{x}{x^2 + y^2} + i \frac{y}{x^2 + y^2}$$

כלומר קל לראות ש:

$$Re\left(\frac{1}{\bar{z}}\right) = \frac{x}{x^2 + y^2}$$

ובסך הכל לפי הנוסחה שלמדנו $|e^z| = e^{Re(z)}$:

$$\left| e^{\frac{1}{\bar{z}}} \right| = e^{Re\left(\frac{1}{\bar{z}}\right)} = e^{\frac{x}{x^2 + y^2}}$$

כנדרש!

מפרק 4, שאלות:

ב1

א2

ב3

א6 ג ה

ב4

9

10

א13

שאלה 1ב

הוכיחו

$$| \cos z |^2 = \cos^2 x + \sinh^2 y \quad \text{ב.}$$

נשתמש בביטוי שיוסי הראה לנו:

$$\cos(x + yi) = \cos x \cdot \cosh(y) - i(\sin x \cdot \sinh(y))$$

אז נשתמש בזה כאשר $z = x + iy$:

$$\cos(z) = \cos x \cdot \cosh(y) - i(\sin x \cdot \sinh(y))$$

כמו, לכל $z \in \mathbb{C}$ מתקיים $|z|^2 = x^2 + y^2$ ולכן בפרט עבור הביטוי הבא:

$$|\cos(z)|^2 = (\cos x \cdot \cosh(y))^2 - i^2 (\sin x \cdot \sinh(y))^2$$

$$= \cos^2 x \cdot \cosh^2 y + \sin^2 x \cdot \sinh^2 y$$

נשתמש בזהויות הבאות: $\cosh^2 y = 1 + \sinh^2 y$ ו- $\sin^2 x = 1 - \cos^2 x$:

לכן:

$$\cos^2 x \cdot (1 + \sinh^2 x) + (1 - \cos^2 x) \cdot \sinh^2 y$$

$$\cos^2 x + \cos^2 x \sinh^2 x + \sinh^2 y - \cos^2 x \sinh^2 y$$

צמצמום ואז:

$$= \cos^2 x + \sinh^2 y$$

כנדרש.

שאלה 2א

(2) עבור $z = x + iy$ מספר מרוכב כלשהו הנמצא בתחום של כל אחת מהפונקציות הבאות f , הציגו את f באופן
 $f(z) = f(x + iy) = u(x, y) + iv(x, y)$ כאשר u, v הם החלק הממשי והמדומה בהתאמה של f .

$$f_1(z) = \tan z \quad \text{א.}$$

אז נציב: $z = x + yi$

$$f_1(x + yi) = \tan(x + yi) = \frac{\sin(x + yi)}{\cos(x + yi)} =$$

$$\sin(x + yi) = \sin x \cdot \cosh(y) + i \sinh(y) \cdot \cos x \quad \text{שכבר}$$

ועבור $\cos(x + yi)$ גם ראינו:

$$\cos(x + yi) = \cos x \cdot \cosh(y) - i(\sin x \cdot \sinh(y))$$

$$\frac{\sin(x + yi)}{\cos(x + yi)} = \frac{\sin x \cdot \cosh(y) + i(\sinh(y) \cdot \cos x)}{\cos x \cdot \cosh(y) - i(\sin x \cdot \sinh(y))} =$$

כפול בצמוד

$$\begin{aligned} &= \frac{\sin x \cdot \cosh(y) + i(\sinh(y) \cdot \cos x)}{\cos x \cdot \cosh(y) - i(\sin x \cdot \sinh(y))} \cdot \frac{\cos x \cdot \cosh(y) + i(\sin x \cdot \sinh(y))}{\cos x \cdot \cosh(y) + i(\sin x \cdot \sinh(y))} \\ &= \frac{(\sin x \cdot \cosh(y) + i(\sinh(y) \cdot \cos x))(\cos x \cdot \cosh(y) + i(\sin x \cdot \sinh(y)))}{\cos^2 x \cdot \cosh^2 y + \sin^2 x \cdot \sinh^2 y} \end{aligned}$$

נתמקד במונה לסידור:

$$\begin{aligned} &(\sin x \cdot \cosh(y) + i(\sinh(y) \cdot \cos x))(\cos x \cdot \cosh(y) + i(\sin x \cdot \sinh(y))) = \\ &= \sin x \cdot \cosh(y) \cdot \cos x \cdot \cosh(y) + i \sin x \cdot \cosh(y) \sin x \cdot \sinh(y) + \\ &\quad i \sinh(y) \cdot \cos x \cos x \cdot \cosh(y) - \sinh(y) \cdot \cos x \cdot \sin x \cdot \sinh(y) \end{aligned}$$

אסדר ממשי ליד מדומה:

$$\begin{aligned} &= (\sin x \cdot \cosh(y) \cdot \cos x \cdot \cosh(y) - \sinh(y) \cdot \cos x \cdot \sin x \cdot \sinh(y)) \\ &\quad + i(\sinh(y) \cdot \cos x \cos x \cdot \cosh(y) + \sin x \cdot \cosh(y) \sin x \cdot \sinh(y)) \end{aligned}$$

סידור נוסף:

$$\begin{aligned} &= (\cosh^2 y \cdot \sin(x) \cdot \cos(x) - \sinh^2 y \cdot \sin(x) \cdot \cos(x)) \\ &\quad + i(\cos^2 x \cdot \sinh(y) \cdot \cosh(y) + \sin^2 x \cdot \sinh(y) \cdot \cosh(y)) \end{aligned}$$

כעת ניתן לראות שאפשר להוציא גורם משותף מהממשי ומהמדומה:

$$\begin{aligned} &= (\sin(x) \cdot \cos(x) (\cosh^2 y - \sinh^2 y)) \\ &\quad + i(\sinh(y) \cdot \cosh(y) (\cos^2 x + \sin^2 x)) \end{aligned}$$

המשך עמוד הבא...

כעת קל לראות ש $\cos^2(x) + \sin^2(x) = 1$ כמו כן גם $\cosh^2 y - \sinh^2 y = 1$
ולכן מה שנותר זה:

$$= (\sin(x) \cdot \cos(x)) + i(\sinh(y) \cdot \cosh(y))$$

סך הכל עם המכנה והמונה יש לנו:

$$= \frac{(\sin(x) \cdot \cos(x)) + i(\sinh(y) \cdot \cosh(y))}{\cos^2 x \cdot \cosh^2 y + \sin^2 x \cdot \sinh^2 y}$$

כעת קל להפריד בין המדומה לממשי ולהוציא את $u(x, y)$ ואת $v(x, y)$:

$$u(x, y) = \frac{\sin(x) \cdot \cos(x)}{\cos^2 x \cdot \cosh^2 y + \sin^2 x \cdot \sinh^2 y}$$

$$v(x, y) = \frac{(\sinh(y) \cdot \cosh(y))}{\cos^2 x \cdot \cosh^2 y + \sin^2 x \cdot \sinh^2 y}$$

כנדרש.

ב3

3) פתרו את המשוואות הבאות

ב. $\tan z = i$

סעיף ב'

$$\tan z = i$$

נפשט את

$$\tan z = \frac{\sin(z)}{\cos(z)} = ?$$

אז אנחנו יודעים כי

$$\cos(x) = \frac{e^{ix} + e^{-ix}}{2}$$

$$\sin(x) = \frac{e^{ix} - e^{-ix}}{2i}$$

נפשט

$$= \frac{e^{iz} - e^{-iz}}{2i} \div \frac{e^{iz} + e^{-iz}}{2} = \frac{e^{iz} - e^{-iz}}{i(e^{iz} + e^{-iz})}$$

כלומר המשוואה :

$$\frac{e^{iz} - e^{-iz}}{i(e^{iz} + e^{-iz})} = i$$

↓

$$e^{iz} - e^{-iz} = -e^{iz} - e^{-iz}$$

$$2e^{iz} = 0$$

כלומר

$$2 \cdot (\cos(z) + i\sin(z)) = 0$$

אין פתרונות .. קל יותר להסביר את זה עם e^{iz} .. פונקציה זאת תמיד בעל אורך חיובי.

כלומר מתקיים $e^{iz} = 0 \Leftrightarrow |e^{iz}| = 0$ אבל $|e^{iz}| \neq 0$ לכל $z \in \mathbb{C}$ ולכן לא ייתכן לכל $z \in \mathbb{C}$ ש $e^{iz} = 0$

שאלה 4ב

ב. $\lim_{z \rightarrow 0} \frac{(z+i)^2 + 1}{z}$

נשים לב שמדובר בהרכבה, חיבור ומונה של פונקציות רציפות ולכן נוכל בסוף לעשות $\lim_{z \rightarrow z_0} f(z) = f(z_0)$

במכנה נדרוש ש $z \neq 0$

אז נפשט את הביטוי ראשית:

$$\frac{(z+i)^2 + 1}{z} = \frac{z^2 + 2iz - 1 + 1}{z} = \frac{z(z+2i)}{z} \stackrel{z \neq 0}{=} z + 2i$$

לכן נוכל להשתמש בזה $\lim_{z \rightarrow z_0} f(z) = f(z_0)$

$$\lim_{z \rightarrow 0} (z + 2i) = (0 + 2i) = 2i$$

כנדרש

שאלה 5 א' ג' ה'

(5) הראו שהגבולות הבאים לא קיימים

$$\begin{array}{lll} \text{א.} & \lim_{z \rightarrow 0} \left(\frac{\bar{z}}{z}\right)^2 & \text{ב.} & \lim_{z \rightarrow 0} \frac{\sin \bar{z}}{z} \\ \text{ג.} & \lim_{z \rightarrow 0} \frac{\operatorname{Re}(z^2)}{|z|^2} & \text{ה.} & \lim_{z \rightarrow 0} \frac{\operatorname{Im}(z^2)}{z^2} \\ \text{ד.} & \lim_{z \rightarrow 0} \left|\frac{\sin z}{z^2}\right|^2 & & \end{array}$$

סעיף א'

$$\lim_{z \rightarrow 0} \left(\frac{\bar{z}}{z}\right)^2$$

אז נעשה 2 מסלולים.

מסלול 1 :

$$z = x$$

$$\lim_{z \rightarrow 0} \left(\frac{\bar{z}}{z}\right)^2 \stackrel{z=x}{=} \lim_{y \rightarrow 0} \left(\frac{x}{x}\right)^2 = (1)^2 = 1$$

מסלול 2 לאורך $y = x$. כלומר $z = x + ix$

$$\lim_{z \rightarrow 0} \left(\frac{\bar{z}}{z}\right)^2 \stackrel{y=x}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{x(1-i)}{x(1+i)}\right)^2 = \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1-i}{1+i}\right)^2 =$$

נפשט את הביטוי שבתוך החזקה 2:

$$\frac{1-i}{1+i} = \frac{(1-i)}{(1+i)} \cdot \frac{(1-i)}{(1-i)} = \frac{-2i}{2} = -i$$

נחזור לגבול:

$$\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1-i}{1+i}\right)^2 = (-i)^2 = -1$$

כנדרש.

מצאנו 2 מסלולים עם גבולות שונים ולכן לא קיים גבול.

סעיף ג'

$$\lim_{z \rightarrow 0} \frac{\operatorname{Re}(z^2)}{|z|^2} \quad \text{ג.}$$

$$\lim_{z \rightarrow 0} \frac{\operatorname{Re}(z^2)}{|z|^2} =$$

ראשית נפשט את הביטוי:

$$\frac{\operatorname{Re}(z^2)}{|z|^2} =$$

$$z^2 = (x + iy)^2 = x^2 + 2ixy - y^2 = (x^2 - y^2) + 2ixy$$

ולכן

$$\operatorname{Re}(z^2) = x^2 - y^2$$

$$|z|^2 = x^2 + y^2$$

אז בסך הכל:

$$\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{x^2 - y^2}{x^2 + y^2}$$

אז מסלול 1: $y = 0$ ו $x \rightarrow 0$ ואז:

$$\lim_{(x) \rightarrow (0,0)} \frac{x^2}{x^2} = 1$$

מסלול 2, נבחר $x = 0$ ו $y \rightarrow 0$ ואז:

$$\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{-y^2}{+y^2} = -1$$

מצאנו 2 גבולות שונים למסלולים שונים ולכן הגבול לא קיים.

סעיף ה'

$$\lim_{z \rightarrow 0} \frac{\operatorname{Im}(z^2)}{z^2} \quad \text{ה.}$$

$$\lim_{z \rightarrow 0} \frac{\operatorname{Im}(z^2)}{z^2}$$

אז בסעיף קודם כבר עשינו פישוט דומה:

$$z^2 = (x + iy)^2 = x^2 + 2ixy - y^2 = (x^2 - y^2) + 2ixy$$

ולכן

$$\operatorname{Im}(z^2) = 2xy$$

$$z^2 = (x^2 - y^2) + 2ixy$$

$$\lim_{z \rightarrow 0} \frac{\operatorname{Im}(z^2)}{z^2} = \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{2xy}{(x^2 - y^2) + 2ixy}$$

מסלול 1:

$x \rightarrow 0$ ו $y = 0$ ואז:

$$\lim_{(x) \rightarrow (0)} \frac{0}{x^2} = 0$$

מסלול 2:

$y = x$ ואז $x \rightarrow 0$

$$\lim_{(x) \rightarrow (0)} \frac{2x^2}{2ix^2} = \lim_{(x) \rightarrow (0)} \frac{1}{i} = -i$$

$$0 \neq -i$$

מצאנו 2 גבולות שונים למסלולים שונים ולכן הגבול לא קיים.

9) תהיה $f: \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}$ פונקציה רציפה, הראו שגם $Re[f(\overline{z^2})]$ רציפה.

שאלה 9

$$Re[f(\overline{(z^2)})]$$

נסמן $x + iy$

שלב 1:

$$z^2 = (x + iy)^2 = x^2 + 2ixy - y^2 = (x^2 - y^2) + 2ixy$$

שלב 2:

$$\overline{z^2} = (x^2 - y^2) - 2ixy$$

שלב 3:

ואז מפעילים את $f(\overline{(z^2)})$

שלב 4: מפעילים Re

בסך הכל מדובר בהרכות של פונקציות רציפות ולכן בהכרח גם $Re[f(\overline{(z^2)})]$ רציפה.

פירוט:

שלב 1 – פולינום - אפשר לסמן $h(z)$

שלב 2 – טענה שיוסי הציג - אפשר לסמן $g(z)$

שלב 3 – f נתון שרציפה

שלב 4 – Re טענה שיוסי הציג – אפשר לסמן $k(z)$

ואז מה שקורה בעצם:

$$k \circ f \circ g \circ h(z)$$

הרכבה של רציפות.. כנדרש..

שאלה 10

(10) תהי $G \subseteq \mathbb{C}$ קבוצה פתוחה שאינה ריקה, ותהי $f: G \rightarrow \mathbb{C}$ פונקציה.

הוכיחו כי f רציפה ב- G אם ורק אם הפונקציות $Re(f)$, $Im(f)$ רציפות ב- G .

צ"ל להוכיח כי f רציפה ב- $G \Leftrightarrow$ הפונקציות $Re(f)$, $Im(f)$ רציפות ב- G .

רעיונית נשמע הגיוני כי הרי כל פונקציה f היא חיבור של $f(x + iy) = u(x + iy) + i \cdot v(x + iy)$ אז נוכיח ב-2 הכיוונים:

כיוון 1:

נניח כי הפונקציות $Re(f)$, $Im(f)$ רציפות ב- G ונוכיח כי f רציפה ב- G

נסמן את $f(z)$ כך, נסמן $z = x + iy$

$$f(x + iy) = u(x + iy) + i \cdot v(x + iy)$$

למעשה נשים לב שמדובר בחיבור של פונקציות רציפות (רציפות מטענה שיוסי הראה).

$$f(z) = Re(f(z)) + i \cdot Im(f(z))$$

כיוון 2:

נניח כי f רציפה ב- G ונוכיח כי הפונקציות $Re(f)$, $Im(f)$ רציפות ב- G .

נסמן

$$f(z) = u(z) + i \cdot v(z)$$

ע"פ הגדרה פונקציה היא רציפה בנקודה z_0 אם

$$\lim_{z \rightarrow z_0} f(z) = f(z_0)$$

ולכן עבור z_0 כלשהי ב- G עלינו להראות כי

$$\begin{cases} \lim_{z \rightarrow z_0} Im(f(z)) = Im(f(z_0)) \\ \lim_{z \rightarrow z_0} Re(f(z)) = Re(f(z_0)) \end{cases}$$

כמו כן בכיתה ראינו כי לכל $z \in \mathbb{C}$ מתקיים:

$$|Re(z)| \leq |z| \wedge |Im(z)| \leq |z|$$

נתמקד בחלק הממשי. נשים לב כי

$$|u(z) - u(z_0)| = |Re(f(z)) - Re(f(z_0))| = |Re(f(z) - f(z_0))| \leq |f(z) - f(z_0)|$$

אבל נשתמש בכך שידוע ש f רציפה ולכן בהכרח לכל $\varepsilon > 0$ קיים δ המקיים $|z - z_0| < \delta$ אז $|f(z) - f(z_0)| < \varepsilon$ ומהטרנזיטיביות מתקיים

$$|u(z) - u(z_0)| < \varepsilon$$

$$\lim_{z \rightarrow z_0} Re(f(z)) = Re(f(z_0))$$

כנדרש. באופן זה, סימטרי. בהחלט רק להחליף את Re ב- Im נוכיח כי גם $\lim_{z \rightarrow z_0} Im(f(z)) = Im(f(z_0))$

בסך הכל הוכחנו את 2 הכיוונים כנדרש.

13) חשבו בעזרת כללי הגזירה את הנגזרות הבאות :

א. $f(z) = \frac{z(2+iz^2)^3}{5i-2z}$ בנקודה $1-i$.

$$f(z) = \frac{z(2+iz^2)^3}{5i-2z}$$

שאלה 13 א

נשתמש בטענה הזאת מהכיתה:

1. אם f גזירה בנקודה z_0 אז f רציפה בנקודה z_0

2. אריתמטיקה של נגזרות:

יהיו f, g פונקציות גזירות בנקודה z_0 אז:

$$(f \pm g)'(z_0) = f'(z_0) \pm g'(z_0) \quad (1)$$

$$(f \cdot g)' = f' \cdot g + f \cdot g' \quad (2)$$

$$\left(\frac{f}{g}\right)' = \frac{f'g - fg'}{g^2} \quad (3)$$

אז לפי אריתמטיקה של נגזרות נגזור לפי נגזרת של מנה ואז מכפלה וחיבור/חיסור

$$\left(\frac{h}{g}\right)' = \frac{h'g - hg'}{g^2}$$

אז:

נמצא את

$$h'(z) = (2 + iz^2)^3 + z \cdot \left((2 + iz^2)^3\right)'$$

$$\left((2 + iz^2)^3\right)' = 3(2 + iz^2)^2 \cdot (2iz) = 6iz(2 + iz^2)^2$$

ולכן

$$h'(z) = (2 + iz^2)^3 + z \cdot 6iz(2 + iz^2)^2$$

נוציא גורם משותף $(2 + iz^2)^2$

$$= (2 + iz^2)^2((2 + iz^2) + 6iz^2) = (2 + iz^2)^2(2 + 7iz^2)$$

והמכנה:

$$g'(z) = -2$$

$$g^2 = (5i - 2z)^2$$

אז לסדר:

$$\left(\frac{h}{g}\right)' = \frac{h'g - hg'}{g^2}$$

$$h = z(2 + iz^2)^3$$

$$g = (5i - 2z)$$

$$h' = (2 + iz^2)^2(2 + 7iz^2)$$

$$g' = -2$$

אז סך הכל:

$$h'g - hg' = (2 + iz^2)^2(2 + 7iz^2)(5i - 2z) + z(2 + iz^2)^3$$

אז סך הכל המונה:

$$\frac{(2 + iz^2)^2(2 + 7iz^2)(5i - 2z) + 2z(2 + iz^2)^3}{(5i - 2z)^2}$$

אפשר לפשט עוד את המונה . להוציא גורם משותף

$$= \frac{(2 + iz^2)^2 \left((2 + 7iz^2)(5i - 2z) + 2z(2 + iz^2) \right)}{(5i - 2z)^2}$$

נטפל במונה , רק באגף ימין:

$$\begin{aligned} & ((2 + 7iz^2)(5i - 2z) + 2z(2 + iz^2)) = \\ & = 10i - 4z + 35i^2z^2 - 14iz^3 = 10i - 4z - 35z^2 - 14iz^3 + 4z + 2iz^3 \\ & = 10i - 35z^2 - 12iz^3 \end{aligned}$$

אז סך הכל:

$$\frac{(2 + iz^2)^2(10i - 35z^2 - 12iz^3)}{(5i - 2z)^2}$$

$$f(z) = \frac{z(2 + iz^2)^3}{5i - 2z}$$

אז

$$f'(z) = \frac{(2 + iz^2)^2(10i - 35z^2 - 12iz^3)}{(5i - 2z)^2}$$

נציב את הנקודה הרצויה:

$$\begin{aligned} & f'(1 - i) \\ & = \frac{(2 + i(1 - i)^2)^2(10i - 35(1 - i)^2 - 12i(1 - i)^3)}{(5i - 2(1 - i))^2} \end{aligned}$$

נחשב בצד:

$$(1-i)^2 = -2i$$

$$(1-i)^3 = (1-i)(1-i)^2 = -2-2i$$

אז:

$$\frac{(2+2)^2(10i-35(-2i)-12i(-2-2i))}{(5i-2+2i)^2} =$$

$$\frac{16(10i+70i+24i-24)}{(7i-2)^2} = \frac{16(104i-24)}{-45-28i} =$$

$$= \frac{-384+1664i}{-45-28i}$$

נצטרך להיפטר מהמכנה:

$$= \frac{-384+1664i}{-45-28i} \cdot \frac{(-45+28i)}{(-45+28i)}$$

$$= \frac{384 \cdot (45) + (-384) \cdot 28i - i1664 \cdot (-45) - 1664 \cdot 28}{45^2 + 28^2}$$

$$= \frac{17280 - i(10752) - i(74880) - 46592}{45^2 + 28^2}$$

$$= \frac{-29312 - i \cdot 85632}{2809}$$

זהו:

$$= \frac{-29312}{2809} + \frac{-i \cdot 85632}{2809}$$

כנדרש.